

Руденко-Сударєва Л.В.

*д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних фінансів,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

Rudenko-Sudarieva Larysa

*SHEE "Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman"*

Шевченко Ю.А.

*аспірант,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

Shevchenko Yuliia

*SHEE "Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman"*

ЕФЕКТИВНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ТНК У ГЛОБАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

EFFICIENCY OF INTERNATIONAL INVESTMENT OF TRANSNATIONAL CORPORATIONS IN A GLOBAL ECONOMIC ENVIRONMENT

Анотація. У статті розкрито теоретичні та практичні методи оцінки ефективності інвестиційного проекту ТНК у різні галузі економіки з урахуванням сучасних чинників та умов міжнародного інвестування. Охарактеризовано основні матричні прийоми для оцінювання ризику та дохідності інвестиційного проекту ТНК із переходом на використання критеріїв сталого розвитку та цифрової економіки. Аргументовано необхідність порівняння інвестиційних пріоритетів ТНК та отримання оптимального інвестиційного рішення під час виходу на зарубіжні ринки. Визначено, що конкурентоспроможність ТНК залежить від вибору правильного та перспективного інвестиційного проекту, який має свої власні властивості та характеристики. Надано пропозиції щодо розміщення інвестицій у найбільш дохідні галузі з максимізацією доходу на перспективу.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний проект, інвестиційна поведінка, матриця дохідності, міжнародне інвестування, транснаціональні корпорації.

Постановка проблеми. Для приймаючої країни інвестиційна діяльність ТНК є можливістю отримувати міжнародний досвід

у сфері технологій, інновацій, збереженні навколишнього середовища, а також у створенні конкурентного середовища для національних підприємств. Та якщо розміщення інвестицій відбувається в країнах, що розвиваються, або найбільш розвинутих країнах, то ТНК може стикатися з різними чинниками та умовами в певній сфері економіки, що негативно відображається на фінансових показниках ТНК.

Своєю чергою, ТНК повинні розраховувати структуру капіталу, який є в наявності й буде створюватися на майбутню перспективу. Для повної оцінки даної структури управлінський персонал повинен заздалегідь прорахувати основні складники структури капіталу, а саме: структуру активів; величину операційного важеля; стабільність продажів; прибутковість підприємства; чинник оподаткування; ринкові умови; прийняття оптимальних рішень керівництвом корпорації. І звідси випливає необхідність у більш глибокому та ширшому вивченні ефективності міжнародного інвестування ТНК.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням ефективності міжнародного

інвестування ТНК займається велика кількість міжнародних та вітчизняних учених, які досліджують проблеми інвестиційної поведінки ТНК у сучасних економічних умовах, а саме: О. Гусева [1], Дж. Куїнлівен [10], О. Макінде [9], О. Мозговий [3], Р. Попельнюхов [7], О. Рогач [8], Л. Руденко-Сударєва [4]. Дані дослідження ґрунтуються на теоретичних та практичних знаннях, які важливі та необхідні для майбутнього наукового дослідження проблеми міжнародного інвестування в економічному середовищі. У результаті різних змін у світовому економічному просторі виникає необхідність у подальшому вивченні сучасних інвестиційних процесів. Звідси впливає необхідність у більш широкому узагальненні ефективності міжнародного інвестування в умовах постійних змін у світовому економічному просторі.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Для ТНК важливо за допомогою управлінського персоналу приймати оптимальне інвестиційне рішення, яке повинно мати підґрунтя на основі методів оцінки інвестиційних проектів і вирішення проблеми в розрізі, який саме інвестиційний проект є найкращим і в якій приймаючій країні розміщувати інвестиції. І тому в статті розкривається проблема вибору найкращого інвестиційного проекту в умовах глобального економічного середовища.

Мета статті. Метою цієї роботи є теоретико-методологічне дослідження ефективності міжнародного інвестування ТНК у глобальному економічному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Методи оцінки ефективності інвестиційного проекту найчастіше використовуються в практиці ТНК та великих підприємств, які постійно зважають власні фінансові та інші ресурси власного підприємства з ризиками, дохідністю інвестицій та взагалі інвестиційної діяльності цілого комплексу підприємства.

Також, на нашу думку, цікавим під час здійснення інвестиційної діяльності є використання матричного методу оцінки конкурентоспроможності підприємства, оскільки, вибудовуючи стратегію розміщення інвестицій у приймаючій країні, можливо побачити,

наскільки ефективно інвестувати в певну галузь, сектор економіки, певний інвестиційний проект з урахуванням конкурентного середовища та існуючої турбулентності.

Основними матричними методами оцінки конкурентоспроможності є [1, с. 5]: матриця «Зростання галузі/Частка ринку» (модель BCG); матриця «Привабливість ринку/Конкурентна позиція» (модель GE-McKinsey); матриця спрямованої політики, або «Привабливість галузі/Конкурентоспроможність» (модель Shell/DPM); матриця «Стадія розвитку ринку/Конкурентна позиція» (модель Hofer/Schendel); матриця «Стадія життєвого циклу продукції/Конкурентна позиція» (модель ADL/LC).

Наприклад, у матриці BCG, яка була розроблена Бостонською консалтинговою групою, вивчаються лише два чинники: відносна частка ринку і темп росту ринку. Існують недоліки під час її використання, які надають неточності оцінки ринку приймаючої країни, тобто високий ступінь спрощення, неможливість точно оцінити масштаби ринку, ринкову частку підприємства.

Матриця GE-McKinsey є більш детальною і має у своїй структурі дев'ять квадрантів, що характеризують довгострокову привабливість ринку та конкурентну позицію підприємства, що досліджується. У цьому разі під час побудови матриці аналізується велика кількість чинників, наприклад фінансово-економічні, соціальні, культурні, чинники конкуренції. Тобто використовуються не тільки кількісні характеристики приймаючої країни під час розміщення інвестицій, а й якісні, тобто використання технологій, дотримання концепції сталого розвитку, наявність висококваліфікованих кадрів. Перевагами цього методу є гнучкість, розширений та глибокий аналіз кон'юнктури ринку, можливість порівнювати різні галузі та ринки [2].

Звідси впливає, що під час побудови матриці необхідно спочатку вибрати показники, за якими буде проводитися аналіз конкурентоспроможності і з одночасним присвоєнням їм вагових показників залежно від важливості даного показника. Сума всіх коефіцієнтів повинна дорівнювати одиниці. Показники формуються за двома чинни-

ками: привабливість ринку та конкурентна позиція. У цьому разі можливо оцінити основні інвестиції, які можуть бути привабливими для ТНК і мають конкурентні характеристики з найменшими ризиками. Своєю чергою, бальна оцінка конкурентного розташування за показниками розраховується за формулою (1):

$$B = Z_{\phi} / Z_n * B_{\max}; \quad (1)$$

де B – бальна оцінка конкурентної позиції інвестиції;

Z_{ϕ} – фактичне значення оцінного показника за кожним видом інвестицій;

Z_n – найкраще значення оцінного показника за сукупністю видів інвестицій;

B_{\max} – максимальний бал оцінки показника.

Тоді можливість розрахунку комплексного коефіцієнта конкурентної позиції розраховується за формулою (2):

$$K_k = \sum^n B_i * W_i; \quad (2)$$

де n – кількість показників;

B_i – бальна оцінка по кожному i -му показнику;

W_i – значущість кожного i -го показника.

Привабливість ринку можливо розрахувати аналогічно, використовуючи дані формули. Потім види інвестицій розміщуємо в матриці і визначаємо положення кожного виду інвестицій [3; 4].

Але роль інвестиційного розвитку ТНК також полягає у правильному виборі інвестиційного проекту з урахуванням усіх чинників приймаючої країни. Слід зазначити, що, провівши дослідження, основними сферами, які приваблюють інвесторів, станом на 2017 р. є інвестиції в інфраструктуру, сферу послуг, у виробництво, інвестиції шляхом злиття і поглинання (табл. 1).

Звідси випливає, що перед ТНК як інвестором постає проблема вибору оптимального інвестиційного проекту. Інвестору важко прогнозувати макроекономічні зміни, наприклад зміну економічних циклів, процеси на міжнародному валютному та фінансовому ринках тощо, тому необхідно вибрати найоптимальніший інвестиційний проект з урахуванням ризиків та дохідності майбутнього інвестиційного проекту. При цьому можливо побудувати матрицю дохідності та матрицю ризиків, розрахувавши такі критерії, як: критерій Вальда, критерій Севіджа, критерій Гурвіца, критерій Байеса та критерій Лапласа [7].

Наприклад, будемо вважати, що існує шість варіантів інвестування відповідно до попередньої таблиці. За кожним регіоном можливо розробити чотири сценарії розвитку подій, тобто оптимістичний, песимістичний, консервативний та змішаний. Побудова матриці дохідності і ризику визначатиметься так: стовбці означатимуть сце-

Таблиця 1

Інвестиції в певні сфери в 2016 р., млн. дол. США

Сфера інвестування	Назва регіону					
	1	2	3	4	5	6
		Країни з перехідною економікою	Країни з розвинутою економікою (США, Канада, Австралія, Велика Британія)	Азія	Латинська Америка	Африка
1. Інвестиції в інфраструктуру	7418		77014	154679	25227	44852
2. Інвестиції у виробництво	16014		96257	131666	28796	19385
3. Інвестиції у фармацевтичну галузь	158		92635	19515	2298	5107
4. Інвестиції в будівництво	3366		30441	75929	-	16372
5. Інвестиції шляхом злиття і поглинання	5014		794317	41861	17762	9689
6. Інвестиції в сферу послуг	11148		148413	209057	41217	70975

Джерело: складено за [5; 6]

нарії розвитку ситуації, а рядки – варіанти інвестування (табл. 2).

Для того щоб побудувати матрицю ризиків, необхідно припустити, що коефіцієнт песимізму дорівнює 0,6. Тоді припустимо, що вірогідність настання оптимістичного сценарію – 0,3, песимістичного – 0,3, змішаного – 0,1, консервативного – 0,3.

Тоді вибираємо максимальне значення по кожному стовбцю матриці дохідності й отримаємо: для оптимістичного сценарію – 794 317; для песимістичного – 16 014; для консервативного – 148 413; для змішаного – 70 975. Віднімаємо від максимального значення кожен елемент і отримуємо матрицю ризиків (табл. 3).

Тепер, побудувавши матрицю ризиків, можемо розраховувати критерії за формулами. Наприклад, критерій Вальда визначає позицію песимізму (формула 3):

$$\alpha = \max_i \min_j a_{ij}; \quad (3)$$

де a_{ij} – елементи матриці дохідності.

Тоді в нашому разі $\alpha = \max(7418; 16014; 158; 3366; 5014; 11148) = 16014$.

Звідси випливає, що інвестування у виробництво є найбільш оптимальним.

Тоді критерій Севіджа враховує ризики, які будуть виникати перед інвесторами, і розраховується за формулою (4):

$$S = \max_i \min_j r_{ij}; \quad (4)$$

де r_{ij} – елементи матриці ризиків.

У цьому разі в матриці ризиків вибираємо стовбець із песимістичним сценарієм і з мінімальним ризиком. Звідси випливає, що $S = \min(8596; 0; 15856; 12648; 11000; 48668) = 0$. Знову ж таки інвестування у виробництво є найменш ризикованим.

Такі критерії є найбільш крайніми випадками для інвестора, коли він бажає мінімі-

Таблиця 2

Матриця дохідності для вибраних проектів

Інвестиційні проекти	Сценарії розвитку подій			
	2	3	4	5
1	Оптимістичний сценарій	Консервативний сценарій	Песимістичний сценарій	Змішаний сценарій
1. Інвестиції в інфраструктуру	154679	77014	7418	44852
2. Інвестиції у виробництво	131666	28796	16014	19385
3. Інвестиції у фармацевтичну галузь	92635	19515	158	5107
4. Інвестиції в будівництво	75929	30441	3366	16372
5. Інвестиції шляхом злиття і поглинання	794317	41861	5014	17762
6. Інвестиції у сферу послуг	209057	148413	11148	70975

Джерело: складено за [5; 6]

Таблиця 3

Матриця ризиків для вибраних проектів

Інвестиційні проекти	Сценарії розвитку подій			
	2	3	4	5
1	Оптимістичний сценарій	Консервативний сценарій	Песимістичний сценарій	Змішаний сценарій
1. Інвестиції в інфраструктуру	639638	71339	8596	26123
2. Інвестиції у виробництво	662651	119617	0	51590
3. Інвестиції у фармацевтичну галузь	701682	128898	15856	65868
4. Інвестиції у будівництво	718388	117972	12648	54063
5. Інвестиції шляхом злиття і поглинання	0	106552	11000	53213
6. Інвестиції у сферу послуг	585260	0	48668	0

Джерело: складено за [5; 6]

зувати ризики та максимізувати доходи від інвестування. У цьому разі використовуємо коефіцієнт песимізму, який дорівнює 0,6. І тоді критерій Гурвіца розраховується за формулою (5):

$$H = \max_i \left[\lambda \min_j a_{ij} + (1 - \lambda) \max_j a_{ij} \right]; \quad (5)$$

Своєю чергою, коли показник $\lambda=1$, то критерій Гурвіца трансформується у критерій Вальда. Коли $\lambda=0$, то критерій перетворюється на сценарій крайнього оптимізму. Далі ми можемо розрахувати критерій Гурвіца для кожного виду інвестиційного проекту.

Для інвестицій в інфраструктуру:

$$H=0,6*7418+(1-0,6)*154679=4450,8+61871,6=66322,4.$$

Для інвестицій у виробництво:

$$H=0,6*16014+0,4*131666=9608,4+52666,4=51117,2.$$

Для інвестицій у фармацевтичну галузь:

$$H=0,6*158+0,4*92635=94,8+37054=37148,8.$$

Для інвестицій у будівництво:

$$H=0,6*3366+0,4*75929=2019,6+30371,6=32391,2.$$

Для інвестицій шляхом злиття і поглинання:

$$H=0,6*5014+0,4*794317=3008,4+317726,8=347735,2.$$

Для інвестицій в сферу послуг:

$$H=0,6*11148+0,4*209057=6688,8+83622,8=90311,6.$$

У цьому разі найбільш оптимальним є інвестування шляхом злиттів і поглинань, що для ТНК як інвестора принесе найбільше значення дохідності.

Наступний критерій, що використовується під час вибору інвестиційного проекту, – критерій Басса. Його розрахунок відбувається за рахунок модифікації матриці дохідності з урахуванням вірогідностей, що можуть настати (формула 6):

$$a = \max_i \left\{ \sum_j a_{ij} q_j \right\}; \quad (6)$$

де a_{ij} – елементи матриці дохідності;
 q_j – вірогідності настання сценаріїв.

Отже, розраховуємо по рядках суми та визначимо максимальне значення (табл. 4). Тоді за критерієм Басса найкраще інвестувати у злиття і поглинання компаній, щоб отримати максимальний ефект від інвестування. Це викликало необхідність у подальшому вивченні інвестиційних проектів [8].

Своєю чергою, для розрахунку прийняття інвестиційного рішення за критерієм Лапласа використовуються однакові вірогідності – по 0,25 та матриця дохідності, як видно з таблиці 5.

Отже, найкраще інвестувати в інвестиції шляхом злиттів і поглинань відповідно до критерія Лапласа.

Такі проведені розрахунки дають уявлення про дохідність та ризик для інвестора під час

Таблиця 4

Матриця дохідності для вибраних проектів, скоригована за критерієм Басса

Інвестиційні проекти	Сценарії розвитку подій					
	1	2	3	4	5	6
		Оптимістичний сценарій	Консервативний сценарій	Песимістичний сценарій	Змішаний сценарій	Сума
1. Інвестиції в інфраструктуру		46403,7	23104,2	2225,4	4485,2	76218,5
2. Інвестиції у виробництво		39499,8	8638,8	4804,2	1938,5	54881,3
3. Інвестиції у фармацевтичну галузь		27790,5	5854,5	47,4	510,7	34203,1
4. Інвестиції у будівництво		22778,7	9132,3	1009,8	1637,2	34558
5. Інвестиції шляхом злиття і поглинання		238295,1	12558,3	1504,2	1776,2	254133,8
6. Інвестиції у сферу послуг		62717,1	44523,9	3344,4	7097,5	117682,9

Джерело: складено за [5; 6]

Матриця дохідності для вибраних проектів, скоригована за критерієм Лапласа

Інвестиційні проекти	Сценарії розвитку подій					
	1	2	3	4	5	6
	Оптимістичний сценарій	Консервативний сценарій	Песимістичний сценарій	Змішаний сценарій	Сума	
1. Інвестиції в інфраструктуру	38669,75	19253,5	1854,5	11213	70990,75	
2. Інвестиції у виробництво	32916,5	7199	4003,5	4846,25	48965,25	
3. Інвестиції у фармацевтичну галузь	23158,75	4878,75	39,5	1276,75	29353,75	
4. Інвестиції у будівництво	18982,25	7610,25	841,5	4093	31527	
5. Інвестиції шляхом злиття і поглинання	198579,25	10465,25	1253,5	4440,5	214738,5	
6. Інвестиції у сферу послуг	52264,25	37103,25	2787	17743,75	109898,2	

Джерело: складено за [5; 6]

вибору найоптимальнішого інвестиційного рішення. Отже, для України інвестиційна діяльність ТНК є можливістю отримати нові напрями розвитку та оцінити власні інвестиційні можливості з урахуванням усіх чинників, які становлять систему інвестиційного іміджу України.

Таким чином, роль інвестиційного розвитку ТНК є необхідною для приймаючих країн, але для України необхідно трансформувати і створити власну інвестиційну модель, яка буде спрямована на вирішення таких проблем:

- недостатнє залучення інвестицій у сферу інфраструктури, що вимагає створення сучасної системи телекомунікацій, дорожньо-транспортної мережі, використання методів альтернативної енергії, збереження природних ресурсів і переходу на механізми здорового та захищеного суспільства від негативних викидів в атмосферу, річкові басейни тощо;

- втрата людського капіталу, яку можливо призупинити за допомогою стимулювання розвитку науково-практичної діяльності, розроблення ефективної системи захисту прав інтелектуальної власності та реалізації основних кваліфікаційних характеристик особистості;

- недостатньо розвинена банківська система, яка потребує оздоровлення та стабілізації шляхом відновлення довіри громадян до банківських установ;

- великі ризики в отриманні кредитних ресурсів для малих та середніх підприємств, що заважає їх виходу на світові ринки товарів, робіт і послуг, які можуть бути знижені за рахунок утворення інвестиційних фондів та розширеної мережі страхування ризиків;

- недостатня обізнаність та кваліфікація у сфері державно-приватного партнерства, яку можливо усунути за рахунок уведення в дію системи тендеру та контролю над учасниками та організацією даного процесу;

- застаріле обладнання металургійної, харчової та легкої промисловості, що є недостатньо конкурентоздатним порівняно з іноземними корпораціями та ресурсозатратним, тому необхідно залучати інвесторів у ці сфери та переоснащувати техніку на економічний та ресурсозберігаючий рівень;

- деяке відставання в інноваційному, технологічному розвитку державних підприємств, яке усувається шляхом різних форм участі держави в реалізації інфраструктурних проектів, забезпечення проведення гнучкої тарифної політики для створення привабливих умов для бізнесу та інвесторів [9; 10].

Такі дії обов'язково будуть розвивати український інвестиційний потенціал і зможуть надати коригування сучасної інвестиційної політики. Але також необхідно враховувати турбулентність глобального середовища, яка постійно змінює напрями і політику економічного розвитку України як

приймаючої країни, де наявний потенціал, який необхідно реалізувати в посткризовий період з урахуванням як економічних, так і екологічних, соціальних, політичних, правових та культурних чинників. Слід наголосити на тому, що Україна є учасником глобального простору, тому всі процеси, які відбуватимуться у світі, в меншому чи більшому обсязі впливатимуть на суб'єктів господарської діяльності та громадян загалом. Також є обов'язковим урахування розвитку нових сфер інвестування, таких як космічна галузь, продовження інвестування в «зелені проекти», у виробництво. Найбільше інвестицій потребуватимуть найбідніші країни та країни, що розвиваються, що може призвести до ще більшого розриву в інвестиційних потоках між регіонами світу.

Висновки і пропозиції. Для ТНК як інвестора важливо оцінювати дохідність та ризики інвестиційного проекту, в який будуть надходити ресурси. Перед ними постає питання вибору та прийняття найоптимальнішого інвестиційного рішення. Можливо представити, що інвестор розглядає інвестиції у такі сфери: інфраструктуру, виробництво, фармацевтичну галузь, будівництво, інвестиції шляхом злиття і поглинання та інвестиції у сферу послуг. Тому можна побудувати матрицю дохідності та матрицю ризиків і розрахувати найкращий інвестиційний проект для ТНК за критеріями: Вальда, де найкраще інвестувати у виробництво; Севіджа – інвестиції у виробництво; Гурвіца – інвестиції шляхом злиття і поглинання; Баеса – інвестиції шляхом злиття і поглинання; Лапласа – шляхом злиття і поглинання. Дані розрахунки дають можливість оцінити правильність інвестування управлінським персоналом ТНК або спеціальним підрозділом, що займається інвестиціями.

Література:

1. Гусева О.В. Доцільність застосування матричних методів для оцінки конкурентоспроможності малих готелів. *Економічні науки. Економіка підприємства*. Одеса, 2012. С. 1–7.
2. Report of the United Nations World Commission on Environment and Development. Geneva : United Nations World Commission on Environment and Development, 2016. 324 p.

3. Руденко-Сударєва Л.В., Мозговий О.М., Крисюк Р.В. Міжнародні інвестиційні процеси в умовах глобальної економічної кризи : науково-методичне видання. Житомир : Рута ; КНЕУ, 2015. 88 с.
4. Руденко-Сударєва Л.В. Сучасна трансформація мотивації інвестиційної активності транснаціональних корпорацій. *Стратегія розвитку: інвестиційний вимір* : матеріали круглого столу у Національному університеті харчових технологій, м. Київ, 8 листопада 2016 р. Київ : НУХТ, 2016. С. 20–26.
5. World Investment Report 2015: Transnational Corporations, Extractive Industries and Development. URL : <http://www.unctad.org> (дата звернення: 19.12.2018).
6. World investment report 2016 Investor nationality: policy challenges. URL : <http://unctad.org/> (дата звернення: 20.12.2018).
7. Попельнюхов Р.В. Інвестиційна привабливість економіки України (інвестиційний клімат). *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. № 21. С. 24–28.
8. Рогач О.І. Транснаціоналізація світової економіки: переосмислення парадигми. *Економіка і управління*. 2014. № 1. С. 5–12.
9. Olanrewaju Makinde H. The inevitability of multinational corporations towards achieving sustainable development in developing Economies: a case study of the Nigerian economy. *American Journal of Business and Management*. 2013. Vol. 2. № 3. P. 256–265.
10. Quinlivan G. Sustainable development: the role of multinational corporations. *Saint Vincent College*. 2014. P. 1–6.

Анотація. В статтю раскрыты теоретические и практические методы оценки эффективности инвестиционного проекта ТНК в различные отрасли экономики с учетом современных факторов и условий международного инвестирования. Охарактеризованы основные матричные приемы для оценки риска и доходности инвестиционного проекта ТНК с переходом на использование критериев устойчивого развития и цифровой экономики. Аргументирована необходимость сравнения инвестиционных приоритетов ТНК и получения оптимального инвестиционного решения при выходе на зарубежные рынки. Определено, что конкурентоспособность ТНК зависит от выбора правильного и перспективного инвестиционного проекта, имеет свои собственные свойства и характеристики. Даны предложения по размещению инвестиций в наиболее доходные отрасли с максимизацией дохода на перспективу.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционный проект, инвестиционное поведение, матрица доходности, международное инвестирование, транснациональные корпорации.

Summary. The article discloses theoretical and practical methods for evaluating the effectiveness of an investment project of TNCs in various sectors of the economy, taking into account modern factors and conditions of international investment. The basic matrix techniques for assessing the risk and profitability of an investment project of TNC's with the transition to the use of criteria for sustainable development and the digital economy are characterized. TNCs are located around the world and each has its own system of affiliates, subsidiaries and divisions, but at the disposal of each company there are their own assets, which they try to manage most effectively to further increase financial resources and future development in a turbulent world environment. As a result, there is a need to invest not only within the country of the TNCs' base, but also in host countries, which should take into account almost all factors in order to minimize risks and losses from international investment to the greatest extent possible. The necessity of comparing the investment priorities of TNCs and obtaining the optimal investment decision when entering foreign markets is argued. It was determined that the competitiveness of TNCs depends on the selection of the right and promising investment project, has its own properties and characteristics. There are proposals for placing investments in the most profitable sectors with maximizing income for the future. The role of investment in the development of TNCs is necessary for host countries for transforming and creating its own investment model. It will address the current problems such as insufficient attraction of investments in the sphere of infrastructure, which requires the creation of a modern telecommunication system, loss of human capital, which can be paused by stimulating the development of scientific and practical activities, insufficiently developed banking system that needs improvement and stabilization by restoring citizens' confidence in banking institutions. The article also reveals the main problems in the sphere of investments for transnational corporations and taking optimal investment decisions. Investigation of investment projects of TNCs is the best indicator of the state of international investment activity of business entities. The quality of the test material depends on the analysis of the time interval, sources of information.

Keywords: investments, investment project, investment behavior, profitability matrix, international investment, transnational corporations.